

Antonina Karpowicz-Zbińkowska: Graindelavoix, „Confréries”

Płyta stanowi drugą część trylogii płytowej przedstawiającej kulturę muzyczną XIII w. Skupiona jest wokół szkicownika pozostawionego przez budowniczego katedr – Villarda de Honnecourt, zawierającego wspomnienia o podróżach i wskazówkach praktycznych odnośnie techniki budowniczey, a także rysunki i plany katedr – pisze Antonina Karpowicz-Zbińkowska w cyklu „Perły muzyki dawnej”.

A więc nie jesteście już obcymi i przychodniami, ale jesteście współobywatelami świętych i domownikami Boga – zbudowani na fundamencie apostołów i proroków, gdzie kamieniem węgielnym jest sam Chrystus Jezus. W Nim zespalana cała budowla rośnie na świętą w Panu świątynię, w Nim i wy także wznosicie się we wspólnym budowaniu, by stanowić mieszkanie Boga przez Ducha (Ef 2, 19-22).

Powyższy fragment Listu św. Pawła do Efezjan był inspiracją do rozwinięcia teologii budowania katedr. Budowniczowie często rozpoczynając budowę, nie mieli pojęcia jaki osiągnie ona ostateczny kształt, pozostawiając to przyszłym pokoleniom. Samo jednak uczestniczenie w budowaniu domu Bożego, zwłaszcza pomyślanego z takim rozmachem, stanowiło alegorię ludzkiego żywota, naszej ziemskiej pielgrzymki, polegającej na nieustannym budowaniu tego Królestwa Bożego, którego mury świątyni miały stanowić jedynie widzialny jego aspekt na ziemi. W sensie duchowym kamieniem

węgielnym jest sam Chrystus, a my jedynie kamieniami, na których staną w przyszłości następne. Materialna katedra zaś była tym, co powstawało niejako przy okazji budowania christianitas – bo przecież nie była celem samym w sobie, a jednak była trwałym jej świadectwem.

Płyta zespołu Graindelavoix *Confréries*, kolejny przykład dzieła postmodernistycznego, łączy wszystko ze wszystkim, tym razem zaś średniowieczne konfraternie budowniczych katedr z twórczością trzynastowiecznych truwerów (stąd pomysł na zdjęcie na okładce przedstawiające postaci w fartuchach murarskich przy pulpicie śpiewaczym). Jedni z drugimi nie mieli za wiele wspólnego, truwerzy byli bowiem poetami i śpiewakami, wykonywali więc raczej coś w rodzaju wolnego zawodu, ale nie tworzyli bractw i konfraterni. Ich twórczość ma jednak w sobie element pobożnościowy.

Trudno ostatecznie rozstrzygnąć czy liryka truwerów świadomie miesza konwencje: miłosną poezję dworską i poezję pobożnościową. Czy za każdym razem słowo „Dame” oznacza tu „Notre Dame”, być może niekiedy sensy są tu celowo pomieszane, tak by nie do końca dało się je od siebie oddzielić. Miłość dworna do damy miesza się tu z miłością do Najświętszej Maryi Panny.

Oczywiście ta nieprecyzyjność i dwuznaczność liryki truwerów podoba się bardzo zespołowi Graindelavoix, który nadaje tej płycie podtytuł *Devotional songs by Jaikes de Cambrai*.

Płyta ta stanowi drugą część trylogii płytowej przedstawiającej kulturę muzyczną XIII w. Pierwsza część pt. *Ossuaries* związana jest z kultem relikwii, trzecia zaś część zawiera XIII-wieczne motety. Prezentowana zaś tutaj – środkowa część trylogii – skupiona jest wokół szkicownika pozostawionego przez XIII-wiecznego budowniczego katedr – Villarda de Honnecourt, zawierającego wspomnienia o podróżach i wskazówkach praktycznych odnośnie techniki budowniczey, a także rysunki i plany katedr. Warto w tym miejscu wspomnieć, że Villard rozpoczyna swój szkicownik od pokornej prośby do tych wszystkich, którzy będą z niego korzystać i którym się on przyda – o modlitwę za jego duszę.

Płyta ta jednak faktycznie stanowi przegląd chansons truwerów o tej dwuznacznej, świecko-religijnej treści. Autorami tych chansons są m.in. Jaikes de Cambrai, Robert de Reins La Chièvre i Martin le Béguin de Cambrai.

Tytułowy Jaikes de Cambrai był jednym z ostatnich poetów francuskich używających ku czci Najświętszej Maryi Panny języka dworskiej poezji miłosnej.

Oto otwierająca płytę chanson *Grant talent ai k'a chanteir me retraie*:

Grant talent ai k'a chanteir me retraie

A to najpiękniejszy utwór z całej płyty, oczywiście zaśpiewany cudownie przez Mariusa Petersona *O Dame, ke Deu portais*, który jest rzeczywiście żarliwą modlitwą do Maryi:

O Dame, ke Deu portais

Grindelavoix - Topic

Watch on

I równie piękna chanson *Retrowange nouvelle*, wprost maryjna i wskazująca na Bóstwo Jej syna:

Retrowange novelle

">

Tu można znaleźć link do całej płyty.

Sfinansowano przez Narodowy Instytut
Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich
na lata 2018 – 2030

